

letnik XXXVI – številka 149 – maj 2021

Vipavski glas

Primorci beremo 2021

V Lavričevi knjižnici Ajdovščina se 23. aprila 2021 začne že 15. tradicionalna bralna akcija primorskih knjižnic. Na letošnjem seznamu lahko bralci, ki se odločijo sodelovati, izbirajo med 86 naslovi knjig slovenskih avtorjev. Za uspešen zaključek projekta je potrebno prebrati pet proznih del in eno pesniško zbirko ter oddati bralna znamenja z osnovnimi podatki o knjigi in bralcu. Da projekt živi naprej, je pomemben prav vsak bralec ne glede na to, koliko knjig uspe prebrati. Med sodelujočimi so vsako leto tudi taki, ki preberejo več knjig, ko jih je potrebno prebrati za dokončanje projekta, nekateri preberejo celo vse knjige s seznama. Cilj bralne akcije za odrasle je, da bralci berejo in spoznajo dela slovenskih avtorjev. Projekt bo potekal do 9. novembra 2021. V osrednji knjižnici v Ajdovščini, v podružnicah v Vipavi in Podnanosu, na potujoči knjižnici in v izposojevališču v Dobravljah vas že čaka letošnji izbor knjig.

Projekt sofinancira JAK - Javna agencija za knjigo RS.

Lepo vabljeni, da se pridružite.

Izza občinskih zidov

Kratek povzetek aprilske seje

Četrta seja v letu je ponovno potekala v kulturni dvorani. Prisotni so bili vsi svetniki. Seja je imela tokrat na dnevnem redu deset točk, naknadno sta bili dodani dve točki. Predlagan dnevni red so svetniki potrdili. Sledilo je potrjevanje zapisnika prejšnje redne seje, na katerega so imeli svetniki nekaj pripomb, zato bo ta popravljen in bo šel na ponovno potrjevanje na naslednjo sejo. Svetniki so nato potrdili poročilo o izvajanju sklepov marčevske seje.

V tretji točki dnevnega reda je občinski svet dajal soglasje javnim zavodom k razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki izhajajoč iz poročila predstavnikov javnih zavodov. Brigita Habjan Štolfa iz Regijske razvojne agencije ROD Ajdovščina je predlagala, da se presežek v višini 5.500 evrov porabi za nabavo osnovnih sredstev, znesek 6.777,62 evra pa ostane nerazporejen. Svetniki so predlog podprli. Barbara Repovš iz Zavoda za turizem TRG Vipava je predlagala, da presežek v višini 481,00 evrov ostane nerazporejen, hkrati pa obrazložila vse aktivnosti, ki jih izvaja zavod, čeprav je bilo v preteklem obdobju turistov veliko manj. Iz svetniških vrst je prišel predlog, da se presežek raje v vrne v proračun. Predlog je šel na glasovanje in svetniki so z 9 glasovi za in 8 proti sprejeli, da se presežek Zavoda vrne v proračun.

V naslednji točki je občinski svet glasoval o soglasju k določitvi delovne uspešnosti direktorjev/ravnateljev javnih zavodov, katerih (so)ustanovitelj je Občina Vipava. Svetniki so dali soglasje predlogu, da se ravnateljici Osnovne šole Draga Bajca Vipava izplača delovna uspešnost v višini 5 % osnovne plače, ravnateljici Glasbene šole Vinka Vodopivca Ajdovščina tudi 5 %, direktorju Zdravstvenega doma Ajdovščina 3,5 % osnovne plače direktorja, direktorju Lavričeve knjižnice Ajdovščina prav tako 3,5 % osnovne plače direktorja. Glasovanje predloga sveta zavoda Trg Vipava, da se direktorici izplača delovna uspešnost v višini 3,5 % osnovne plače direktorice, pa je bilo izenačeno (8 za, 8 proti), kar pomeni, da delovna uspešnost ne bo izplačana.

V peti točki občinske seje bi moral Tadej Mori, direktor Medobčinske uprave občin Šempeter-Vrtojba, Miren-Kostanjevica in Vipava, poročati o njihovem delu, a se je opravičil, tako da bo svet z delom medob-

činske uprave seznanjen na prihodnji seji.

V nadaljevanju je komandir Marko Terbovšek poročal o delu Policijske postaje Ajdovščina na območju občine Vipava za leto 2020. Na delo Policijske postaje Ajdovščina je vplivala varnostna problematika, predvsem izvajanje aktivnosti v zvezi z zaježitvijo epidemije Covid-19. Postopki s kršitelji so s terena oddaljili oziroma zadržali policiste, kar je posredno vplivalo na počutje prebivalcev (slabša odzivnost policije). Izrečenih je bilo manj ukrepov v cestnem prometu v primerjavi z letom 2019. Na območju občine se je zgodilo 18 prometnih nesreč, največ zaradi neprilagojene hitrosti, nepravilne smeri vožnje, neupoštevanja pravil o prednosti in premika z vozilom. Izrečenih je bilo 8 kazni glede neupoštevanja protikoronskih ukrepov, večinoma so bila izdana samo opozorila.

Župan Goran Kodelja je nato dal na glasovanje Sklep o oceni izvajanja Občinskega programa varnosti v občini. Ocenjujemo, da se program izvaja v skladu s pričakovanju oziroma da se v praksi izvajajo ukrepi, ki so opredeljeni za doseganje konkretnega cilja oziroma ciljev. Hkrati ocenjujemo, da je kvaliteta življenja in bivanja v Občini Vipava na dobrem nivoju. Občinski svet je predlog sklepa potrdil.

Sledila so poročila Nadzornega odbora Občine Vipava o opravljenih nadzorih v Krajevni skupnosti Lozice, Podnanos, Podraga in Goče ter o opravljenem nadzoru nad vzdrževanjem občinskih cest v letu 2019. Nadzorni odbor večjih nepravilnosti ni ugotovil, kjer pa so se sprava pokazale nejasnosti, so jih nadaljnje obrazložitve vpletenih v postopke kasneje razjasnile.

V deveti točki seje so na vrsto prišli svetniki, ki so vprašali o pobiranju grobarin v Krajevni skupnosti Vipava, opozorili so na poškodbo mostu prek Bele na poti na Stari grad, spraševali so o podatkih iz proračunske postavke 'Promocija občine', zanimalo jih je, kako se je porabil denar za sanacijo poljskih poti v Orehovici, kakšno je stanje z izvedbo nadomestnih volitev v Podnanosu, predlagali so, da se uskladi občinski statut in poslovnik z interventnim zakonom v zvezi z internimi konferencami in virtualnim glasovanjem. Vprašali so, če obstajajo interesi za nakup objekta 'Čebelič' ter če je zanimanje za najem gostinskega objekta Podskala. Svetniki so pohvalili organi-

zacijo brezplačnih prevozov Prostorfer, povprašali so o stanju projekta pločnika proti Slapu, kako je z odvodnjavanjem glavne ceste v Vipavi ter kdaj se bodo postavljene dodatni kandelabri javne razsvetljave na Gradišču. Predlagali so tudi, da bi se bolj pogosto praznil ekološki otok na Gradišču, zanimalo jih je obdelovanje zemljišč ob poljskih poteh ter vzdrževanje poti ob hitri cesti.

V deseti točki je direktor občinske uprave Martin Čibej predstavil sklep o imenovanju predstavnikov ustanovitelja v Svet zavoda Osnovne šole Draga Bajca Vipava. Zaradi poteka mandata dosedanjim članom sveta vzgojno-izobraževalnega zavoda, je potrebno v svet imenovati nove člane. Imenovane so bile Kristina Bodiroža, Anuška Lavrenčič ter Kristina Vanceta. Občinski svet je nove kandidatke soglasno potrdil.

V prvi dodatni točki je Občinski svet potrdil Sklep o ustanovitvi mednarodnega združenja »Po poteh Leonarda da Vincija« (Associazione Internazionale »Le Vide di Leonardo Da Vinci«), s katerim se Občina Vipava pridružuje soustanoviteljem iz Italije (Vinci), Francije (Amboise) ter Turčije (Istanbul). Namen ustanovitve združenja je pridobitev uradnega statusa Evropske kulturne poti, ki ga podeljuje Svet Evrope, kar bi ustanovljenemu združenju omogočilo kandidiranje za sredstva iz evropskih skladov za kulturo. Ustanovni delež, ki ga prispeva Občina Vipava, znaša 5.000 evrov.

V drugi dodatni in tako zadnji točki dnevnega reda je potekalo tajno glasovanje o potrditvi liste kandidatov Razvojnega sveta Severne Primorske (Goriške) razvojne regije, ki ga sestavlja skupno 33 članov in sicer: voljeni funkcionarji v občini (13 članov), predstavniki gospodarstva, vključenih v zbornice, ki imajo sedež v regiji (13 članov) ter predstavniki nevladnih organizacij v regiji (7 članov). Glede na to, da je z iztekom leta 2020 prenehal mandat dosedanji sestavi RSR, je za novo programsko obdobje potrebno imenovati nove člane RSR. Svetniki so na tajnem glasovanju soglasno potrdili predlagano listo.

Luka Lango

Brezplačni prevozi za starostnike

Občina Vipava je v sodelovanju z zavodom Zlata mreža v torek, 20. aprila 2021, začela izvajati projekt Prostofer, ki je prostovoljski projekt za mobilnost starejših.

Projekt povezuje starejše osebe, ki potrebujejo prevoz in ne zmorejo uporabljati javnih in plačljivih prevozov. Projekt izvajajo aktivni vozniki – prostovoljci, ki

radi priskočijo na pomoč. Prostofer je namenjen vsem starejšim, ki ne vozijo sami, nimajo sorodnikov ali imajo slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi. Prostofer bo omogočal lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe, brezplačne prevoze do javnih ustanov in trgovine. Za prevoz se bo uporabljal električni avtomobil, ki je okolju prijazen, in bo pomembno prispeval k e-mobilnosti v občini Vipava.

Vsi uporabniki, ki bi potrebovali tak prevoz, lahko pokličete na brezplačno številko 080 10 10.

V komunikacijskem centru bodo zabeležili vaše podatke in lokacijo prevoza. Po najavi prevoza bo klicni center obvestil prostovoljnega voznika o prevozu in to sporočil uporabniku, ki želi prevoz.

Usposabljanje voznikov prostovoljcev in predaja ključev je bila v četrtek, 15. 4. 2021. Prvo vožnjo je prostovoljni voznik opravil v sredo, 21. 4. 2021.

Veseli nas, da so se prostovoljci tako številno odzvali na naše povabilo, kajti brez njih projekt ne bi mogel zaživeti. Za njihov čas in pripravljenost, da sodelujejo v tem projektu, se jim iskreno zahvaljujemo.

Ob koncu bi se radi zahvalili tudi naši lokalni gostilni Krhne, ki bo za vse voznike prostovoljce ob dnevih, ko bodo take prevoze opravljali, nudil brezplačno toplo malico. Iskrena hvala tudi njim za tako lepo sodelovanje.

Občinska uprava, Majda Sever

Spot točka na Občini Vipava

Regijska razvojna agencija ROD iz Ajdovščine je partner v projektu SPOT Svetovanje Goriška. V okviru SPOT točke poteka svetovanje podjetnikom in potencialnim podjetnikom o zanimivih podjetniških aktivnostih, razpisih in dogodkih. Svetovanja potekajo vsako sredo med 13. in 15. uro v prostorih Občine Vipava. Vse interesente vljudo vabimo, da nas obiščete.

Župan odgovarja

Spoštovani občani, vabljeni, da pošljete vprašanja za rubriko, ki smo jo poimenovali Župan odgovarja. Župan Občine Vipava Goran Kodelja bo vsak mesec odgovoril na dve vaši vprašanji, ki ju bomo izbrali v uredništvu Vipavskega glasa. Vabimo vas, da nam vprašanja, ki bi jih radi postavili županu, vsakokrat do konca meseca pošljete na spletni naslov vipavski.glas@gmail.com. Upoštevali bomo le tista vprašanja, ki bodo podpisana z vašim pravim imenom in naslovom.

Uredništvo

Obveščamo vas, da se lahko za srečanje z županom dogovorite v tajništvu občine, telefonska številka 05 36 43 410.

Razpisi

Obveščamo, da je Občina Vipava objavila javne razpise za subvencioniranje obrestne mere kreditov za spodbujanje investicijskih vlaganj v proizvodne in storitvene kapacitete, za pospeševanje in razvoj kmetijstva ter za izgradnjo, prenovno in nakup stanovanj in stanovanjskih hiš. Povzetke razpisov objavljamo spodaj, celotna razpisna dokumentacija pa je na voljo na spletni strani občine Vipava (<https://www.vipava.si/novice/razpisi/>) oziroma lahko zanjo zainteresirani zaprosijo Občinsko upravo Občine Vipava na e-naslovu: obcina@vipava.si oziroma na številki 05 36 43 410.

Javni razpis za dodelitev kreditov s subvencionirano obrestno mero za spodbujanje investicijskih vlaganj v proizvodne in storitvene kapacitete v občini Vipava za leto 2021

Občina Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava na podlagi 219. člena Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 – ZIPRS1011, 3/13 in 81/16), Odloka o proračunu Občine Vipava za leto 2021 (Uradni list RS, št. 13/2021), in 6. člena Pravilnika o dodeljevanju proračunskih sredstev za pospeševanje razvoja gospodarstva v Občini Vipava (Uradni list RS, št. 94/2015) ter Priglašene sheme pomoči de minimis »Spodbujanje razvoja gospodarstva v Občini Vipava« (št. priglasitve: M001-5879922-2015), objavlja Javni razpis za dodelitev kreditov s subvencionirano obrestno mero za spodbujanje investicijskih vlaganj v proizvodne in storitvene kapacitete v občini Vipava za leto 2021. Pogoji so odločeni na podlagi navedene zakonodaje in javnega razpisa. Upravičenci do kreditnih sredstev so mikro, majhna, srednja, majhna enotna, srednja enotna podjetja ter samostojni podjetniki posamezniki, kot jih opredeljuje 4. člen Pravilnika o dodeljevanju proračunskih sredstev za pospeševanje razvoja gospodarstva v Občini Vipava (Uradni list RS, št. 94/2015), ki investirajo na območju občine Vipava. Sredstva se določena v višini 32.000,00 evrov, do pokoriščenja celotne kreditne mase oziroma najkasneje do 30. 11. 2021. Vloge morajo biti predložene na naslov: Občina Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava od 30. 4. 2021 dalje do najkasneje 30. 9. 2021 do 12.00 ure oziroma do porabe sredstev kreditne mase. Vloge bo obravnavala strokovna komisija

praviloma enkrat mesečno. Prosilci bodo s sklepom o dodelitvi kredita z bonificirano obrestno mero obveščeni najkasneje v roku 30 dni od dneva oddaje popolne vloge. Razpisna dokumentacija je na voljo na www.vipava.si ali na Občini Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava.

Javni razpis za sofinanciranje ukrepov za pospeševanje in razvoj kmetijstva v občini Vipava za leto 2021

Občina Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava na podlagi 24. člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17 in 22/18), 219. člena Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna RS (Uradni list RS, št. 50/07, 114/07 – ZIPRS0809, 61/08, 99/09 – ZIPRS1011, 3/13 in 81/16), Odloka o proračunu Občine Vipava za leto 2021 (Uradni list RS, št. 13/2021) in 15. člena Pravilnika o subvencioniranju obrestne mere kreditov najetih za pospeševanje in razvoj kmetijstva v občini Vipava za programsko obdobje 2015-2020 (Uradni list RS, št. 55/15) objavlja Javni razpis za sofinanciranje ukrepov ohranjanja in spodbujanja razvoja kmetijstva in podeželja v občini Vipava za leto 2021. Upravičenci do pomoči so pravne in fizične osebe, ki ustrezajo kriterijem za mikro, majhna in srednje velika podjetja, dejavna v primarni kmetijski proizvodnji, ki so vpisane v register kmetijskih gospodarstev, ter pravne in fizične osebe, ki ustrezajo kriterijem za mikro, majhna in srednje velika podjetja v primerih ukrepov za pomoči de minimis po Uredbi komisije (EU) št. 1407/2013 in imajo sedež na kmetijskem gospodarstvu, ki je vpisano v register kmetijskih gospodarstev in ima sedež na območju občine Vipava. Pogoji so določeni na podlagi navedene zakonodaje in javnega razpisa. Sredstva so določena v višini 20.000,00 evrov. Rok za porabo je 30. 11. 2021. Dokazila je potrebno predložiti najkasneje do 30. 11. 2021. Javni razpis ima naslednje prijavne roke za oddajo vlog s prilogami: 31. 5. 2021, 30. 6. 2021, 30. 7. 2021, 31. 8. 2021, 30. 9. 2021. Prijavitelji morajo prijavo oddati najpozneje do izteka dneva posameznega prijavnega roka na naslov Občina Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava. Odpiranje vlog bomo izvedli v roku treh delovnih dni od posameznega navedenega roka za oddajo vlog. Vlagatelj bo o izidu obveščen najpozneje 30 dni po zaključku razpisa. Razpisna dokumentacija je na voljo na www.vipava.si ali na Občini Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava.

Javni razpis za subvencioniranje obrestne mere za kredite za izgradnjo, prenovno in nakup stanovanj in stanovanjskih hiš v občini Vipava, najete v letu 2021

Občina Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava na podlagi 219. člena Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 – ZIPRS1011, 3/13 in 81/16), Odloka o proračunu Občine Vipava za leto 2021 (Uradni list RS, št. 13/2021) in 8. člena Pravilnika o subvencioniranju obrestnih mer za najete kredite za izgradnjo, prenovno in nakup stanovanj in stanovanjskih hiš v občini Vipava (Uradni list RS, št. 36/2021) objavlja Javni razpis za subvencioniranje obrestne mere za kredite, najete v letu 2021, za izgradnjo, prenovno in nakup stanovanj in stanovanjskih hiš v občini Vipava. Višina sredstev na razpolago za predmet javnega razpisa znaša 25.000,00 evrov. Upravičenci do subvencije so fizične osebe, ki so državljani Republike Slovenije in na območju občine Vipava rešujejo svoj stanovanjski problem ter bodo za ta namen v letu javnega razpisa najeli kredit pri banki, s katero ima občina sklenjeno pogodbo o subvencioniranju obrestnih mer za stanovanjsko kreditiranje. Kriteriji za ocenjevanje vlog prosilcev in sestavo prednostne liste so: stanovanjske razmere prosilca in njegove družine, materialno in premoženjsko stanje prosilca in njegove družine, socialno in zdravstveno stanje prosilca in njegove družine ter namembnost posojila. Ob upoštevanju kriterijev, določenih s Pravilnikom in tem javnim razpisom, imajo prednost tisti prosilci, ki skupaj dosežejo večje število točk. Vloge morajo biti predložene na naslov: Občina Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava od 5. 5. 2021 dalje do najkasneje 11. 6. 2021 (datum poštnega žiga na dan 11. 6. 2021). Odpiranje vlog bo 15. 6. 2021. Prijavitelji bodo o izidu javnega razpisa obveščeni s sklepom (o zavržitvi vloge) oziroma odločbo (o zavrnitvi ali odobritvi sredstev) Občine Vipava najpozneje v roku 65 dni po zaključku razpisa. Upravičenci so dolžni najkasneje do 15. 10. 2021 skleniti kreditno pogodbo z banko. Razpisna dokumentacija je na voljo na www.vipava.si ali na Občini Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava.

Slovenska bakla na poti od Raven do Tokia tudi skozi Vipavo

Z rojstvom Slovenske bakle z vrojeno je-kleno voljo na Ravnah na Koroškem v če-trtek, 22. aprila 2021, se je začelo njeno potovanje.

Pod okriljem Urške Žolnir Jugovar bo obis-kala prav vseh 212 slovenskih občin in se povezala z zamejskimi kraji v Italiji, Avstriji in na Madžarskem ter Hrvaškem. Triindvajsetega julija 2021 bo sklenila prvi del poti z vrnitvijo na Koroško. S prebujeno jekleno voljo in opolnomočena s pozitivno energijo vseh nosilcev bakle in njenih na-vijačev bo navdihovala Olimpijsko repre-zentanco Slovenije Tokio 2020 v njihovih predstavah in prizadevanjih za osvajanje vrhunskih dosežkov na 32. olimpijskih igrah nove dobe.

S potovanjem bakla širi vrednote olimpiz-ma, povezuje ljudi, prebuja jekleno voljo in navdihuje.

Šport je upanje. Vedno znova nas pove-zuje in dokazuje, da zmoremo. Cilj gibanja olimpijska bakla je vključiti čim več mladih športnikov, vrhunskih športnikov in špor-tnih navdušencev kot nosilce plamenice. Vsak korak šteje. Skupaj ustvarjamo mo-zaik vseslovenskega olimpizma.

Za Vipavo je bil tako torek, 4. maj 2021, za-res poseben dan. Združili smo športnike, ki so ponosno ponesli olimpijsko baklo po potek skozi naš kraj. Baklo smo pričakali ob 15. uri pred dvorcem Lanthieri na vipavskem trgu.

Med prisotnimi je bil tudi vipavski žu-pan Gorana Kodelja, ki je pozdravil vse

sodelujoče, opisal razmere glede športnih aktivnosti v občini in z veseljem poprijel za baklo in z njo odtekel en krog po Vipavi.

In kdo so bili vsi vipavski nosilci bakle? Teklo je 28 športnikov in štirje spremlje-valci.

Za Cirus Vipava so baklo ponesli Jan Prevec, Žan Živic, Blažka Velikanje, Jasmina Podlogar, pridružil se jim je tudi župan Goran Kodelja. Športno zvezo Vipava so predstavljali Dominik Panič, Kristina Vanceta, Boštjan Prelec in Marko Puc, Vojašnico Vipava pa Neža Curk, Grega Šeme, Laura Gabor, Žiga Vidic. Tekli so tudi dijakinje in dijaki športniki iz Škofijske gimnazije Vipava – Andraž Dimc, Špela Brecelj, Valentina Belac in z njimi Luka Lango. Skupino vrhunskih športnikov so sestavljali Anže Petrič – svetovni prvak v balinanju, olimpijec Danilo Pudgar ter pa-raolimpijec Dejan Fabčič. Tekaško društvo

Burja je zastopal Božidar Hrovatin, ŠD Nanos Podnanos Lucija Krkoč, Balinarski klub Podnanos Bojan Furlan, Planinsko društvo Podnanos pa Tine Božič.

Baklo pa so ponesli tudi štirje športniki Osnovne šole Draga Bajca Vipava.

In njihovi vtisi?

»V torek smo nosili olimpijsko baklo. Bila je zelo težka, zdelo se mi je okrog 7 kilogra-mov. Tekli smo do Cirusa in po drevoredu do parka. Proga je bila zelo kratka, ampak sem užival. Dobili smo tudi zapestnice, ki predstavljajo jekleno voljo.« Matej Lemut

»Občutil sem ponos, ko sem lahko nosil baklo.« Lan Panič Nardin

»Nošenje bakle mi je bilo v čast, dogodek je bil lep in zanimiv.« Neja Klančnik

»Bakla je bila težka, a sem jo s ponosom nosil.« Rok Klančnik

Osnovnašolci

CIRIUS

Športna zveza Vipava

Vojašnica Vipava

Škofjska gimnazija Vipava

Skupina vrhunskih športnikov

Vipavska športna društva

Priznanja Športne zveze Vipava za dosežke v letu 2020

Športna zveza Vipava je na pravi športni dan 4. maja 2021 pripravila tudi podelitev priznanj najboljšim športnikom preteklega leta za njihove dosežke in se zahvalila tistim, ki krepijo športni duh z dolgoletnim delom v svojih društvih.

Spoznajmo nagrajence:

Mala plaketa

Tomislav Klančnik, Ultra trail Vipavska dolina

Izziv Tomija Klančnika je bila v letu 2020 Slovenska planinska pot, na kateri je pretekel 617 km dolgo pot prek slovenskih gora s 40 000 pozitivnimi višinskimi metri v 10 dneh in 19 urah. Doslej je Slovensko

planinsko pot v manj kot 14 dneh preteklo le 15 tekačev in 4 tekačice.

Dejan Fabčič, paralokostrelec z normo za Olimpijske igre v Tokiu

Dejan Fabčič je eno najbolj prepoznavnih imen v športu invalidov v Sloveniji. Dejan dobro pozna vzdušje na Olimpijskih igrah, saj je še barve zastopal že dvakrat, v Pekingu kot plavalec ter v Riu kot kajakaš. Po zaključeni veslaški karieri se je srečal z lokostrelstvom v Lokostrelskem klubu v Budanjah. Njegova vztrajnost in predanost sta ga pripeljali v člansko reprezentanco in na prva mednarodna tekmovanja. Osvojil pa je tudi normo za nastop na paraolimpijskih igrah v Tokiu v disciplini ukriženi lok.

Srednja plaketa

Kristina Vanceta, tenisačica

Kristina je v lanskem letu osvojila dva pomembna dosežka: 1. mesto med ženskami do 35 let na mednarodnem veteranskem teniškem turnirju in 1. mesto na državnem prvenstvu, ko je postala državna prvakinja med rekreativkami v mlajši ženski kategoriji. Kristinino delo in uspehi so za vse člane Teniškega kluba Tura spodbuda in zagon za razvijanje tenisa v Vipavi.

Balinarski klub Podnanos

Balinarski klub Podnanos ima dolgoletno tradicijo združevanja balinarskih navdušencev in tekmovanja na vseh nivojih. V sezoni 2019/2020 so v prvem tekmo-

valnem delu dosegli prvo mesto v 2. državni ligi zahod in s tem lepo popotnico za drugi, pomladanski del. Epidemija pa je zaustavila tekmovanja in tako so člani Balinarskega kluba Podnanos v lanskem letu postali zmagovalci 2. državne lige zahod. Žal so po kvalifikacijah za 1. ligo ostali praznih rok, vendar želja in volja ostaja.

Robert Likar, kolesar

Amatersko kolesarstvo je pri nas zelo razvita panoga in kolesarji Kolesarskega kluba Izvir Vipava dosegajo odlične rezultate. Robert Likar je v lanskem letu postal Državni prvak v vzponu v kategoriji Masters E. Zasedel pa je tudi prvo mesto v skupnem točkovanju vzponov, ki štejejo za Pokal Slovenije v kategoriji Masters E.

Tadeja Petrič, balinarka

Tadeja Petrič je članica Balinarskega kluba Pivka. V lanskem letu je na Državnem prvenstvu v natančnem zbijanju zasedla 1. mesto, v hitrostnem zbijanju pa 3. mesto na tekmovanju v Bistrici pri Trzinu.

Mala statua – za izjemen prispevek pri razvoju športa – 10 do 30 let dela

Gregor Česnik

Gregor Česnik je aktiven v športu več kot 10 let, je eden od ustanoviteljev

Balinarskega kluba Gamsi v Dupljah ter njegov dolgoletni predsednik in vodja ekipe. Je član sodniške komisije Območne balinarske zveze Nova Gorica in aktiven sodnik državnega ranga. Zadnja leta je aktiven član Balinarskega kluba Podskala, kjer zelo rad priskoči na pomoč pri treningih mlajših članov.

Klavdij Torkar

Klavdij Torkar je ustanovni član Športnega društva Nanos Podnanos in vse od takrat, torej, od leta 2002 tudi njegov predsednik. Pobuda za ustanovitev društva je zrasla ob želji, da bi dvignili nivo atletike na zgornjem koncu naše doline. Domačinom so se kmalu pridružili tudi športniki iz drugih krajev in oblikovali so ekipo, ki je začela kmalu dosegati izjemne rezultate. Ves čas ohranjajo visok nivo, ki temelji na delu z mladimi. »Brez tega ni napredka in ni bodočnosti,« pravi Klavdij, ki ves čas organizira delo v društvu tako, da so med seboj povezani. Klavdij je hkrati atletski trener ter tudi sam še vedno aktiven tekač. Teče male maratone, maratone, na Ultra trailu Vipavska dolina pa je bil trikrat zmagovallec v svoji kategoriji.

Velika statua – za izjemen prispevek pri razvoju športa – več kot 30 let dela

Bogdan Trošt

Bogdan je doma v Porečah pri Podnanosu. Že kot najstnika ga je zanimal šport, zlasti balinanje. Ko je dopolnil 14 let, se je vpisal v balinarsko sekcijo takratnega društva Partizan. Postal je dober balinar, tekmoval je v območnih in državnih ligah, na državnih prvenstvih in pokalnih tekmovanjih v organizaciji Balinarske zveze Slovenije. Opravil je strokovni izpit za mentorja in za balinarskega sodnika. Vodi ekipo Društva upokojencev Vipava in ekipo Društva invalidov Ajdovščina.

Po 45 letih aktivnega delovanja mu kolegi iz Balinarskega kluba Podnanos želijo veliko zdravja in še obilo športnih dosežkov.

Oton Naglost

Oton Naglost v Planinskem društvu Vipava že celo vrsto let deluje kot vodnik, tako po nekoliko bolj lahkih kot po tistih zahtevnih snežnih turah. Je hkrati izvrsten fotograf, ki beleži športne poti. Poleg tega pa je pred leti v Planinskem društvu Vipava deloval kot aktiven alpinist.

Stanislav Trebižan

Stane Trebižan je član Strelskega društva Burja od leta 2004. Pred tem pa je vrsto let aktivno deloval v drugih športnih društvih. Med leti 2006 in 2018 je bil predsednik društva Burja, v zadnjih letih pa opravlja delo blagajnika in sekretarja. Njegovo delo v strelskem društvu vodi ljubezen do tega športa in veliko poznavanje orožja. Navdušen je nad predajanjem strelske kulture, učenjem varnega ravnanja z orožjem, rad je mentor mladim v društvu. Vse svoje delo opravlja prostovoljno. Hkrati pa tudi še tekmuje. Vsako leto se udeleži regijskih tekmovanj, društvenih tekmovanj, tekmovanj Ministrstva za obrambo. Dvakrat pa je tudi osvojil pokal Zveze vojnih veteranov Ajdovščina Vipava.

foto: Natali Panič Nardin

Gočani opravili velikonočno-spomladanski izziv

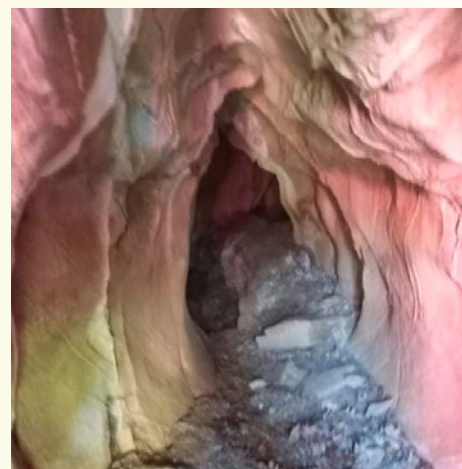
Krajevna skupnost Goče je za svoje krajanke pripravila spomladansko-velikonočni izziv. Odrasli in številni otroci, ki so ga sprejeli, so raziskovali naravo, kulturo in

znamenitosti Goč ter okolice. Opraviti je bilo potrebno deset nalog, kot je na primer naštetih deset domačih poimenovanih leg goških vinogradov, sprehoditi se do cerkve sv. Pavla na Planini ter obiskati lovsko

opazovalnico, kjer pa je bila potrebna previdnost, saj je tam v času izziva sova valila jajca. Zanimiv in poučen sprehod je bil tudi do gradu v Ložah, na mestu katerega je že v 12. stoletju stal neutrjen srednjeveški dvor. Poiskati in opisati je bilo potrebno lokacije starih goških znamenj: Pangerca pila, črnega križa, štirih oltarnih znamenj ter zahvalnega znamenja županu Habetu za ureditev ceste. V bližini Goč se nahaja tudi Škvarčeva luknja, ki je vpisana v kataster jam in je na seznamu naravnih vrednot državnega pomena. Gočani se jo spominjajo kot zavetišče domačinov iz časov italijanske okupacije marca 1943. Za udeležence izziva je bil obisk jame en lep sprehod, za mnoge pa tudi novo presenetljivo odkritje v neposredni bližini doma. Krajevna skupnost Goče je vse udeležence nagradila z majico z novim logotipom Goč.

Anja Godnič

Segrevanje sanitarne vode na matični šoli je postalo okolju bolj prijazno in energetsko učinkovitejše

Sanitarno vodo smo na matični šoli v Vipavi do letošnjega maja segrevali z ekstra lahkim kurilnim oljem. Sistem ogrevanja sanitarne vode je bil zastarel in zelo potraten. Posodobitev je tako bila nujna.

Trideset let star boiler, ki se je oskrboval iz toplovodnega kotla, je zamenjala toplotna črpalka zrak/voda. Izvajalec je izbral Kronotermovo visoko učinkovito toplotno

črpalko, ki omogoča pripravo večje količine tople sanitarne vode. Primarni način ogrevanja sanitarne vode temelji na zunanjem zraku. Za pomoč pri ogrevanju toplotna črpalka uporablja še električni grelec. V sistem je vključena tudi filtracija vode, ionski izmenjevalec za mehčanje vode in UV dezinfektor. S filtracijo iz vode odstranimo trde delce in tako zaščitimo

naprave, ki za svoje delovanje potrebujejo sanitarno vodo. Izločanje vodnega kamna močno poveča porabo energije in skrajša življenjsko dobo grelnih in hladilnih naprav. Zato je potrebno vodo mehčati. Slednje dosežemo prav z uporabo ionskih izmenjevalcev, ki na osnovi ionske izmenjave nase vežejo kalcij in magnezij ter s tem mehčajo vodo in tako iz nje odstranijo vodni

kamen. Z ionskim izmenjevalcem smo se izognili odlaganju vodnega kamna v ceveh, pralnih strojih, pomivalnih strojih, mrežicah pip, ventilih in straniščnih školjkah. S tem smo podaljšali življenjsko dobo naprav in prihranili kar nekaj energije. Ko voda teče skozi UV dezinfektor, UV žarki v vodi uničijo mikroorganizme, struktura vode pa ostaja nespremenjena. Za stalno prisotnost tople vode je na uporabnikih vode vgrajena tudi cirkulacijska črpalka. Nov sistem je energetsko varčnejši in učinkovitejši.

Toplotna črpalka je skrita v kurilnici in tako je sprememba načina ogrevanja na prvi pogled neopazna. A prav ta posodobitev prispeva k bolj kakovostnemu zraku in pripomore k ohranitvi našega okolja.

Investicijo je v celoti pokrila ustanoviteljica šole. Za finančno podporo se Občini Vipava iskreno zahvaljujemo.

Mojca Pev, ravnateljica OŠ Draga Bajca Vipava

Gostovanje mladih perspektivnih glasbenikov pri mladinskem pevskem zboru Vipava

Ker se pevci in pevke MPZ Vipava v letošnjem šolskem letu v polni zasedbi zaradi trenutno veljavnih ukrepov lahko srečujemo le na videokonferencah, so se le-te učenci odločili popestriti z mladimi, a že uveljavljenimi glasbeniki mlajše generacije.

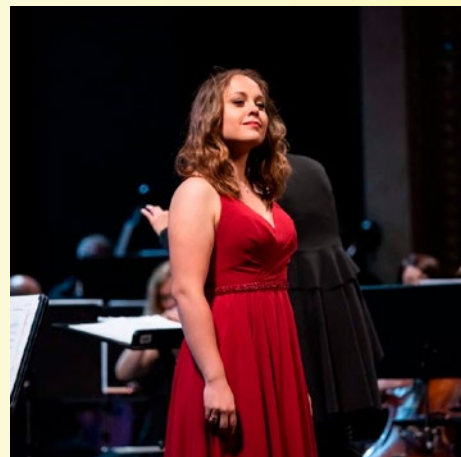
Prvi dve srečanja sta se odvili v mesecu aprilu, ko se jim je kot prva pridružila

Oba sta na svojem področju večkrat nagrajena z najvišjimi priznanji na različnih tekmovanjih, Anja pa je poleg tega kljub svoji mladosti že nekaj let zaposlena v ljubljanski operni hiši. Tom že kar nekaj let izkušnje nabira z dirigiranjem različnim pevskim zborom, med drugim je trenutno dirigent fantovske vokalne skupine, ki jo je zasnoval skupaj s prijatelji in nosi ime Vokalna skupina Ivana Cankarja.

operna pevka Ana Šinigoj, teden za tem pa so gostili še študenta zborovskega dirigiranja, komponista in solo pevca Toma Varla.

Za oba gosta so učenci pripravili vprašanja, ki so se dotikala tako izbire študija in poklica kot tudi njunega vsakdanjega življenja. Tom jih je z veseljem popeljal sko-

zi predmetnik zborovskega dirigiranja na Akademiji za glasbo v Ljubljani in jim zaupal svoj najljubši trenutek na odru. Anja pa jim je med drugim pojasnila, da lahko tudi osebe z nizkim glasom ob redni vaji in s pravilno tehniko kmalu posežejo po višjih notah. Oba sta nas presenetila z izborom glasbe, ki jo poslušata v prostem času, ko se na njunem predvajalniku ne znajdeti samo klasična in operna glasba, kot so učenci sprva predvidevali, ampak so med predvajanimi pesmimi pogosto radijske uspešnice ter pesmi, ki ustrezajo njunemu trenutnemu razpoloženju.

Z videokonferenčnimi srečanji bomo predvidoma nadaljevali tudi v mesecu maju, ko bomo medse povabili najobetavnejšega skladatelja zborovske glasbe mlajše generacije, Mateja Kastelica.

Neža Jelušič

Tekma na daljavo

Ko slišimo besedo tekma, nekateri pomislimo na dirke, spet drugi pa na vznemirjenje, ko tvoja lastna država doseže točke na športni tekmi. *Tékma* je kot beseda že zelo stara, ampak njen pomen se še ni spremenil, pomeni pa *merjenje koga s kom v kaki dejavnosti, lastnosti z namenom ugotoviti, kdo je boljši, uspešnejši* (Fran/iskanje/tekma).

Tekmovanja so že od nekdaj del narave, kot na primer dvoboj za samico, tekma med parazitom in gostiteljem in podobno. To je naš instinkt, naš prvinski nagon. A to, v čemur se borimo danes, se je od pradavnine do sedanjosti zelo spremenilo.

Tudi v šolskih klopih se učenci lahko udeležijo različnih tekmovanj, ki pa so v letošnjem šolskem letu zaradi virusa, ki je med nami, potekala nekoliko drugače. Velike preglavice so povzročala pred-

vsem organizatorjem in izvajalcem, saj so bila tekmovanja najprej odpovedana, nato pa so bili v marcu določeni novi datumi. Šole so se srečale z novim izzivom, kako zagotoviti in uresničiti vsa priporočila NIJZ in zahteve organizatorjev, s čimer naša šola ni imela težav. Preglavice pa so nam začetna navodila za izvedbo tekmovanj povzročala predvsem zato, ker niso vključevala vseh učencev, saj smo se v tem času srečevali z zakonsko določenimi karantenami, sama izvedba pa ni vključevala možnosti tekmovanja na daljavo. Po posredovanju ravnateljev iz različnih slovenskih šol je le bilo doseženo, da se tekmovanja prilagodijo tako, da jih učenci lahko opravljajo tudi od doma. V nekaterih primerih so tekmovanja tako ponovno izvedli.

Vse naštetu pa naših nadobudnežev ni

ustavilo pri doseganju fantastičnih rezultatov.

Že prejšnji mesec ste brali o tekmovanju Popri, kjer so naši devetošolci s svojo poslovno idejo BiPar prepričali komisijo in zasedli odlično drugo mesto na državnih ravni.

Tekmovanje v Veseli šoli je letos potekalo že enainpetdesetič. Letošnje teme so govorile o baletu, Vikingih, oceanih, vesolju, čebelah in gorništvu. Na državno tekmovanje se je uvrstil en učenec.

Tekmovanje Proteus je bilo izvedeno na daljavo, vsaj šolski del. Potekalo je tako, da sta učenca po e-pošti dobila tekmovalno polo in vprašanja v PDF dokumentu, si jih morala natisniti, nato pa se ob določeni uri povezati prek video klica z nadzornim učiteljem (tekmovanje je potekalo prek

Zooma). Kamera je morala biti vse čas usmerjena v liste, srečanje se je snemalo, posnetek pa je bil nato posredovan odgovornim osebam v pregled. Učenca sta se uvrstila na državno tekmovanje in dosegla srebrno priznanje.

Ste kdaj slišali za šolo, pri kateri se skoraj vsak tekmovalcev uvrsti naprej? No, to se je pri nas zgodilo v 9. razredu, v katerem so se skoraj vsi tekmovalci uvrstili na naslednjo stopnjo in se bodo potegovali za srebrna in zlata Vegova priznanja. Tekmovanje je bilo po mnenju nekaterih težko, spet drugi pa menijo, da je bilo najlažje do sedaj. Ne glede na to pa smo kot šola dosegli odličen rezultat.

Za Preglovo priznanje iz kemije se poteguje le en učenec, a ta nas odlično zastopa,

saj se je uvrstil na državno tekmovanje.

Seveda pa na šoli ni samo naravoslovnih, ampak so tudi družboslovna tekmovanja, na katerih vsako leto blestimo. Letos so se na tekmovanju iz zgodovine na temo *Od železne dobe do prihoda Rimljanov na slovenska tla* v ožji izbor od 23 tekmovalcev uvrstili 3 učenci 9. razredov, ki se bodo potegovali za najvišja priznanja na državni ravni. Lepe rezultate so učenci dosegli tudi v poznavanju geografije, saj je kar 7 učencev od 18 sodelujočih doseglo priznanja.

Učenci so lahko izkazali tudi znanje v poznavanju jezikov in bogatem besednem zakladu. Na angleškem tekmovanju so učenci 8. razredov razpredali o mitih in legendah, v 9. pa so odgovarjali na vpra-

šanja o knjigi *Neskončni stolp želv* Johna Greena. Na državno tekmovanje sta se uvrstili dve učenki.

Ker sta leti 2020 in 2021 zaznamovani s pomembnimi obletnicami za našo državo, je bilo tekmovanje v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje povezano z besedili, ki govorijo predvsem o domovini (domoljubju) in tradiciji. Krovna tema tekmovanja je bila *Slovenija – vse najboljše*. Na državno tekmovanje sta se uvrstili dve učenki.

Vsem tekmovalcem in njihovim mentorjem iskreno čestitamo ter jim želimo veliko uspehov še naprej!

Maj Maks Štritof, 9. b

»Škofijska flaška« že v rokah svojih lastnikov

Za Dijaško skupnost Škofijske gimnazije Vipava zagotovo lahko rečemo, da je daleč od tega, da bi bilo njeno delovanje zgolj formalnost. V minulih letih je pod vodstvom prizadevnih predsednikov in ob mentorstvu g. Petre Rep zrasla v skupnost, ki gradi na povezanosti dijakov in uresničevanju dobrih idej. Plod teh idej so mnogi uspešni in na ŠGV priljubljeni pro-

jekti, kot so medrazredni športni turnirji, projekt »škofijski pulover« in v tem letu realiziran projekt »škofijska flaška«.

Ideja za izdelavo steklenic se je porodila na seji dijaške skupnosti v letu 2019 ob dnevu voda, ko so se dijaki strinjali, da bi lahko dan brez plastike nadgradili z izdelavo steklenic – poleg čisto praktičnega namena bi projekt sledil tudi ekološkim smernicam zmanjševanja uporabe plastike.

Da je od ideje do izvedbe dolga pot, polna prilagajanj in sporazumov, ve vsak, ki se je česa takega že lotil. Zato Dijaški skupnosti ŠGV na čelu s predsednikom Lukom Štrukljem lahko le iskreno čestitamo. Tudi mentorica Petra Rep jim je na zadnji seji v svojem nagovoru izrazila svojo hvaležnost:

»Velik hvala predsedstvu (prav vsem trem, ker vem, da ste med sabo sodelovali, se povezovali) – za to, ker ste držali skupnost skupaj. Najlažje bi bilo »ne delati nič«, odločitev za aktivnost pa je zmeraj pot, ki zahteva več truda, več napora.

Pohvala za izpeljavo projektov, ki so bili na daljavo še večji izziv. Da ste sploh poprijeli za te izzive in tudi za to, da ste jih realizirali.

Pohvalim vašo angažiranost, predloge

(večer z Martinom Golobom, škofijske flaške) in pozitivno energijo.

Zahvala tudi predstavnikom razredov, ki ste vse sklepe, vse vsebine razprav prenašali v razred in obratno, iz razreda na seje. Bili ste tudi v vlogi motivatorja, ki pripravi razred do tega, da prisluhne in tudi poda svoje mnenje.

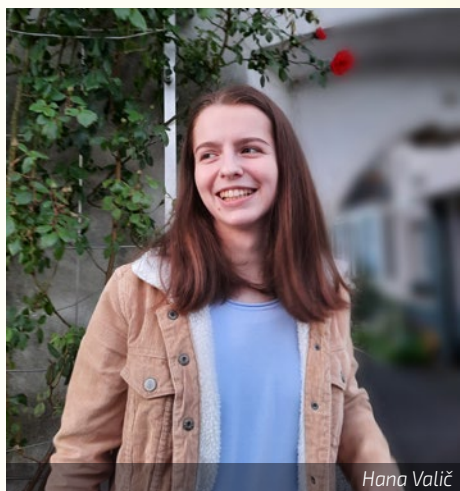
Samo želim si, da bi tudi v prihodnje izkazovali tako stopnjo kritičnega razmišljanja in sposobnost kritične presoje. In da bi bili tudi v naslednji mesecih in v naslednjem šolskem letu tako aktivni in tako pozitivno naravnani.«

Izjemni uspehi dijakinj in dijakov ŠGV na državnih tekmovanjih

Veliki evropski in svetovni misleci soglasno pritrjujejo svojemu kolegu Francisu Baconu, da je v znanju moč. In prav zaradi te moči je navkljub vsem omejitvam, ki v letošnjem letu delajo družbo šolajoči se mladini, znanje še vedno zmagovalac. Tudi državnim tekmovalnim komisijam je uspelo izpeljati že več srednješolskih tekmovanj, med njimi iz razvedrilne matematike, logike, finančne matematike, angleščine in geografije.

Dijakinje in dijaki so nas dobesedno osupnili z množico zlatih in srebrnih priznanj. Zlati so bili: Hana Valič v razvedrilni mate-

Hana Valič

matiki, Metod Ferjančič, Tadej Vovk in Zala Gruntar v logiki, Urška Krumpak in Rene Turk v angleščini ter Polona Boštjančič, Matic Kravos, Rene Turk, Tia Marc, Lara

Deotto Bat in Blaž Murovec v geografiji.

Hana Valič je poleg zlatega priznanja prejela še 2. nagrado za 2. mesto v državi, Urška Krumpak in Polona Boštjančič pa sta se s 1. mestom povzpeli na sam Olimp znanja angleščine oziroma geografije. Polona pa se je poleg tega uvrstila tudi na mednarodno geografsko olimpijado.

Za pokušino, kako mladi doživljajo svoje »zmenke« z znanjem, je spregovorila Urška Krumpak:

»Za angleščino sem se začela zanimati že precej zgodaj v osnovni šoli, ob približno istem času, kot sem se jo začela učiti pri pouku. Seveda so name in na moje znanje tako kot še na marsikoga drugega zagotovo vplivali različni angleško govoreči filmi in serije ter tudi socialna omrežja, vendar mislim, da je najpomembnejšo vlogo igrala glasba. Že od nekdaj so se mi namreč zdela pomembna besedila pesmi in njihov pomen in to me je zanimalo tudi pri glasbi v angleščini, ki sem jo takrat začela pogostejše poslušati. Zdi se mi, da sem prav s tem pridobila »posluh« za ta jezik, gotovo pa je pomagalo dejstvo, da sem bolj slušen tip, kar se tiče pomnjenja. Kasneje v osnovni šoli sem imela srečo, saj smo imeli zelo dobro učiteljico, dobro mentorstvo pa se je seveda nadaljevalo tudi v gimnaziji in povsod sem imela možnost še nadgrajevati svoje znanje. Še posebej zadnjih nekaj let marsikdaj posežem tudi

Urška Krumpak

po angleških knjigah, pa ne nujno zato, ker ne bi bile prevedene v slovenščino (čeprav marsikdaj zanje drži tudi to), temveč ker jih po možnosti želim prebrati v izvirniku, kot si jih je avtor zamislil. Menim, da nekatere misli najlepše zvenijo v slovenščini, spet druge pa v angleščini oziroma v jeziku, v katerem so nastale, in jih ne moremo vedno v celoti prenesti v drugega.

Dijakinjam in dijakom, mentoricam Emiliji Grahor, Sonji Matelič in Teji Pišot ter mentorjema Alojzu Grahorju in Mihi Šušteršiču iskreno in ponosni čestitamo.

Dogajanje na ŠGV povzela Bojana P. Kompara

Planinsko društvo Vipava v času epidemiološkega zaprtja

Epidemija je naše društvo najbolj prizadela od lanskega poletja pa vse tja do leto-

šnje zgodnje spomladi. V tem času smo v društvu uredili in nekoliko posodobili knjižnico našega društva. Vse izvide smo popisali in so sedaj dosegljivi tudi v pregledni digitalni obliki po tematskih sklopih:

- planinski priročniki
- planinski vodniki
- alpinistični priročniki
- športno-plezalna osnovna literatura
- športno-plezalni vodniki
- alpinistični vodniki Slovenije
- alpinistični in športno-plezalni vodniki (tujina)
- alpinistični zborniki
- leposlovje
- flora in favna

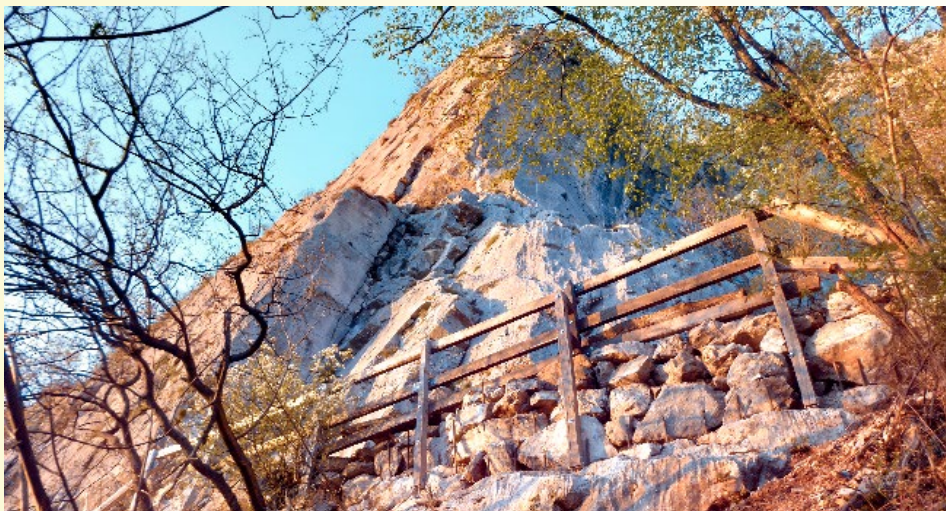
- taborniška literatura
- orientacija
- markacisti
- vodni športi
- zborniki
- male knjige, zloženke
- zemljevidi Slovenije
- zemljevidi – tujina (Alpe, Hrvaška, Švica, Italija, Avstrija)

Za izposajo opreme in gladiva je v društvu pristojen Matej (068/937-061). Vabljeni torej, da se oglasite v društvenih prostorih in zaidete tudi med naše knjižne police. Danes je bolj ali manj večina informacij dosegljivih na spletu, a vseeno raje posežemo po knjižni literaturi in klasičnih zemljevidih, ko gre za pripravo na turo.

V začetnih mesecih novega leta so marljivi člani društva začeli s prenovo in obnovo dotrajanih delov pod Gradiško Turo. Na vstopu v skalovje Ture vas odslej pri obeležju pričakata nova miza in klop, kjer si lahko odpočijete v senci s pogledom na ostenje Ture.

Kasneje je stekla še akcija obnove ograje v plezališču Ture v sektorju Pikapolonica. Ograja se je posedala in je bila potrebna obnove. Pikapolonica je eden bolj obiskanih plezalnih sektorjev, saj je primeren za začetnike in začetne tečaje ter uvajanje v plezanje športno-plezalnih smeri.

za PD Vipava Marko Puc

Uspešna vrnitev na igrišča za ekipo NK Fama Vipava

V aprilu se je k tekmovalstvu v tretji slovenski nogometni ligi vrnila tudi članska ekipa Nogometnega kluba Vipava - NK Fama Vipava. V zelo zgoščenem tekmovalnem ritmu je ekipa na štirih tekmah nanizala tri zmage in en neodločen izid ter se povzpela na peto mesto prvenstvene lestvice. S tem so si zagotovili obstanek v ligi in hkrati tudi boj za najvišja mesta. Kot je povedal predsednik kluba, Dominik Panič: »Ekipa dela dobro in kakovostno, fantje so dobro pripravljeni in mi smo veseli, da lahko spremljamo tekme z dobrim nogometom, na katerih naša ekipa zmaguje. To nam daje zagon za za delo naprej.« Velja poudariti, da vse tekme ter treningi potekajo prilagojeno priporočilom NIJZ-ja in epidemiološki situaciji. Na treninge so se vrnili tudi mlajši člani kluba in prav njih je predsednik še posebej pohvalil: »Ogromno

otrok obiskuje treninge nogometa in res lahko opazimo, da je zanimanja za ta šport v našem okolju veliko. Za vse mlade, v kolikor bodo to epidemiološke razmere dopuščale, pripravljamo v drugem tednu

julija nogometni kamp, več bodo lahko vsi zainteresirani izvedeli kmalu.«

NPN

Foto: Matic Soban

Vipava je bogatejša za kegljišče s kroglo na vrvi

Društvo upokojencev Vipava se je odločilo nekaj svojih sredstev nameniti za izpeljavo

projekta kegljišča. V dogovoru z našo občino, ki nam je dala soglasje za uporabo prostora ob balinišču Balinarskega kluba Podskala, smo tlakovali in ogradili prostor, kjer je nastalo kegljišče.

Zanimivo je za vse tiste, ki so športniki po duši, fizično pa malo manj okretni,

vključno z invalidi. V kolikor vas igranje zanima, nas pokličite na telefonsko šte-

vilko 040 567 860 ali nas obiščite na se-dežu društva v času uradnih ur vsak torek in sredo med 9. in 11. uro.

Veselimo se druženja in igranja z vami !

Mirjam Graovac, predsednica Društva upokojencev

Virtualni pohod z Vrtovcem

Matija Vrtovec ni bil samo dušni pastir, ampak tudi kulturni delavec, kmetijski strokovnjak, znanstvenik ... Lik Vrtovca, njegovo delo in aktualnost za današnji čas obuja Turistično društvo Podnanos že 18 let tudi s pohodom Z Vrtovcem v rojstni kraj slovenske himne. Letos je bil na pobudo Stojana Vitežnika pohod zaradi korona epidemije povsem drugačen kot do sedaj. Niso se mu odpovedali, ampak so razmere izkoristili za predstavitev Vrtovca širši publiki. Peščica organizatorjev z vodniki Planinskega društva Podnanos ter novinarji se je na bližnjo soboto Vrtovčevega rojstnega dne (28. januar 1784) podala na tako imenovani virtualni pohod od Šmarji do Podnanosa. Z neposrednim javljanjem prek radia Primorski val s trase pohoda so se oglašali poznavalci Vrtovca, duhovniki, vinarji, vinske kraljice, planinci, kulturniki, predsedniki Krajevnih skupnosti, organizatorji ... Vrtovca in njegovo delo so osvetlili v vsej njegovi raznolikosti, tokrat so tudi podrobneje osvetlili njegovo povezo s planinstvom, o kateri lahko govorimo na nacionalni ravni. V Planinskem muzeju v Mojstrani vas takoj na začetku pozdravi podoba Vrtovca z njegovo znamenito pridigo, katera velja za prvi slovenski planinski spis. Z njo se je vpisal v slovensko planinsko zgodovino. Pred dobrimi dvesto leti, na binkoštni ponedeljek 1820, je z njo nagovoril romarje v cerkvi sv. Hieronima na Nanosu. V uvodu opisuje, kako je cerkev na tem mestu nastala:

»Akoravno stara pobožna pravlica pripoveduje, da je sam sv. Jeronim Božjo vežo iz Dalmacije na svojim herbtu semkej prenesil. Še danes starejši, ki od Razdertiga po

stezi gori gredo, mlajšem skalo kažejo z vtiski njegovih perstov, na katero se je bil z roko naslonil. Vender je mende veliko bolj gotovo, de pobožni predniki našiga krepkiga st. Vidskiga komuna so jo z nevgaslivo gorečnostjo in velikim trudam pod ime nam sv. Jeronima Bogu v čast sezidali.«

Sedemdeset let pozneje so v Postojnskem okrajnem glavarstvu zapisali, da je v bližini cerkve odtis stopinje sv. Hieronima. Tako stopinje kot odtisi prstov so škraplje v apnencu z dodano ljudsko domišljijo. Vrtovec vse te mite ovrže in zasluge pripiše pobožnim domačinom.

V nadaljevanju govori o romanju k sv. Hieronimu:

»Kadar koli na današnji dan pri prijaznim vremenu gor k sv. Jeronimu grem, se mi vselej serce od veselja smeja. Pred mano trume pobožnih mladenčev ali nedolžnih deklic. Za mano trume starčikov ali starih mamk, ki na svojo starost pozabivši čversto gredo, brez de bi jim sterma pot oddušik jemala ali jih sapa zapirala.«

Marija Vrtovec je bil tudi slikovit in hudo mušen, hkrati pa je omenil tudi telesno pripravljenost, ki je potrebna za hojo v planine.

Vrtovec se sprašuje, kakšno hrepenenje vodi ljudi v gore, tudi v take, ki niso kronane s cerkvijo. Danes bi rekli, zakaj greš na to goro, saj še koče nima.

A hkrati že daje odgovor ...

»Kakor otroka že mika se splaziti na bližnjo goro domačije, vleče tud umniga nezrekljiva moč gor na visoko; truden velikih

domačih skerbi, sit, nejevoljin pretežkih butar, - iše miru in pokoja, - in ker ga spo-dej na svetu ne najde, beži gor na visoko goro v svojo sladko tolažbo.«

Na našem pohodu prispemo do cerkvice Marije Snežne na Obeluncu, kjer se nam odpira pogled na zgornjo Vipavsko dolino; pod nami so Goče v obliki Andrejevega križa, Podraga, Šentvid – današnji Podnanos, kjer je Vrtovec služboval, pa Lozice ... Kako lepa je Vipavska. V pridigi Vrtovec opisuje navdušenje nad razgledom z Nanosa in ugotavlja, kaj vse se vidi, a nad vsem naj bo čudenje nad Božjim stvarstvom:

»Ali Nanos nam ne kaže samo Božje mo-gočnosti, oznanjuje nam tudi modrost, pre-vidnost in dobrotljivost našiga Boga; tamle iz cerkveniga praga vidiš ta hip na morju 4 do 6 bark, ki so iz Tersta odrinile, ali se mu približujejo peljaje iz daljnih dežel. Takraj Tersta je razgernjen celi Kras pred tvojimi očmi kot belo pogernjena miza; ko ravno kamnit, bo vender za malo tednov zaru-menjen z zlatorumenim žitam v veselje marljiviga kmeta. Na levi se ti razpne od Krasa bolj obrašena in rodovitna Pivka, slavna zavolj nje pridnih kmetovavcov, živinorednikov in cestnih voznikov, kateri s svojo kupčijo podpirajo v osrečenje cele dežele. Na desni pod tvojimi nogami se ti odpre struga Ipavske, vetru enako obdelane in smejejoče doline. Zavolj nje žlahtnih pridelkov in drage kaplice imenovana raj krajnske dežele.«

V nadaljevanju obsežne pridige Vrtovec pooseblja Nanos, kaj vse je že videl: od Rimljanov, Ahila, Turkov ... Dotakne se svetopisemskih gora: Horeb, Sinaj, Kalvarijski grič. Gora je bila mesto srečanja človeka z Bogom in govori o tem, da je človek več kot samo posvetno bitje. V hribe ne hodi samo za rekreacijo in je zmožen širših občutenj.

»Prijatli! Nej vam postane vaša današnja pot ena Božja, ne pa prazna pot! Gore, ktere okoli in okoli vidimo, z Nanosam vred terdno stoje; kakor smo jih najdili, jih bomo tudi pustili, stvarjene so le za ta svet; - človek pa, kateri po njih hodi, je le popotnik, nima ga tukaj ostanka, vstvarjen je za drugo veliko žlahtnejšo deželo.«

Planinci, romarji, kulturniki in čistilci Vrtovca, ki smo ponosni na njegovo hvalnico goram, upamo, da bomo naslednje leto krenili na pot zares in ne le virtualno.

Marko Nabergoj

Vipavska skupina Vere in luči praznuje 35 let

Gospod, na naš svet si prišel, da bi nam odkril Očeta, tvojega in našega Očeta. Prišel si, da bi nas naučil ljubiti drug drugega.

Na god svetega Marka smo se vipavski lučkarji zbrali v romarski cerkvi Marije Tolažnice žalostnih v Logu, da bi se skupaj veselili in praznovali 35 let naše skupine. Naši začetki segajo v leto 1986, ko je v Vipavi zasvetila najprej drobna lučka, ki je z leti prerasla v plamen, danes pa v vsem svojem sijaju žari in s svojo ljubeznijo greje naša srca. Sveto mašo v zahvalo in priprošnjo je daroval naš gospod Janez Kržišnik, ob našem jubileju nam je čestitala odgovorna za našo regijo Petra Nabergoj, zelo smo se razveselili tudi voščila Kristine in Damijana Mlinariča v imenu slovenske VIL ter številnih čestitk iz vseh skupin VIL po Sloveniji.

Ana in Polona sta zbrane lučke nagovorili z besedami: *Naše lučke so srce naše skupnosti in imajo v njih posebno mesto. Poklicani smo, da okrog njih ustvarimo prijetno okolje, da se bodo počutili sprejeti, ljubljene, cenjeni – vsak s svojimi darovi, pomanjkljivostmi, težavami. Ljubiti kot*

Bog ljubi nas pomeni, da smo med seboj prijatelji, da se poslušamo, sprejemamo, spoštujemo.

Vera in luč se je rodila iz ljubezni do oseb s posebnimi potrebami, iz ljubezni do lučk. Že 50 let negujemo in med ljudmi širimo sporočilo ljubezni in veselja, saj naše korenine segajo že 50 let nazaj k Mariji v Lurdu. Skozi teh 50 let smo postali močnejši in se naučili ljubiti še bolj. Ta čudoviti zaklad, da je pri Veri in luči najpomembnejša oseba lučka, ki se dotakne naših src, skrbno čuvamo tudi v Vipavski skupini Vere in luči. In to že 35 let! Nadaljujmo z oznanjevanjem, da bodo ljubezen, spoštovanje in sprejemanje drugačnih premagali brezbrižnost.

Naj bodo naše lučke še naprej neskončen vir milosti in miru v naših skupnostih in v celem svetu.

V Vipavski skupini Vere in luči smo hvaležni, da smo že 35 let kot ena velika družina, ki povezuje lučke, njihove starše, prijatelje, duhovnike. Ohranimo iskreno prijateljstvo, imejmo radi drug drugega, kot nas ljubi nas nebeški Oče. Veselimo se – še na mnogo leta!

Hvala vsem, ki ste se nas ob našem praznovanju 35-letnice spomnili s spodbudnimi besedami in v molitvi!

PP

Izgubljeni spomin Vipave

Generalmajor Johann von Maasburg in njegovi

To je naslov nove znanstvene monografije avtorice Mire Miladinović Zalaznik, ki zajema čas pred prvo svetovno vojno vse do njenega konca in prihoda fašizma v Vipavsko dolino. Za spremno študijo se je potrudil domačin Drago Sedmak, ki je v knjigi objavil tudi seznam padlih in umrlih Vipavcev v tej vojni. Prevod verzov je delo Igorja Grdine, prevod proze je naredila Mira Miladinović Zalaznik. Knjigo je založil in izdal INR Inštitut Nove revije 2021, Zavod za humanistiko Ljubljana.

V tej knjigi bomo Vipavci prvič spoznali obširno zapisano življenje v naši dolini v času prve svetovne vojne 1914-1918. Marsikdo od mlajših rodov bo v njej zasledil svoje prednike, strice, stare očete, ki so se borili na različnih koncih Evrope, prebral kakšno vest, ki so jo pisali svojim domačim, izvedel, kje je padel ali bil ranjen

njegov sorodnik. Bralci bomo spoznali lakoto in bolezn, ki so naše ljudi spravljale

s tega sveta doma in na raznih bojiščih te strašne vojne. Spoznali bomo tudi, kako so delovale humanitarne organizacije, ki so bojevnikom na fronti pomagale lajšati lakoto in razne bolezni. Zanimivo je tudi dejstvo, da kulturno življenje v sami Vipavi ni mirovalo kljub težkim časom, ko je bila vsa Evropa eno samo bojišče, Vipava pa polna beguncev, med katerimi je bil tudi knezoškof Frančišek Borgia Sedej in še mnogo drugih pomembnih osebnosti tistega časa. Da bi rešili sebe in svoje drage, je tudi mnogo naših domačinov izbralo begunstvo.

Posebno poglavje je v knjigi posvečeno generalmajorju Johannu von Maasburgu, ki je poročil Vipavko Roso Tribuzzi in tako postal »vipavski zet«. Njen portret lahko vidimo na freski v naši cerkvi sv. Štefana na levi strani glavnega oltarja, ki jo je napravil slikar Janez Wolf v letih 1876/77. Njun dom v Vipavi je bila stavba v sedanji Vojkovi ulici št. 2.

Baron Johann von Maasburg je bil del avstro-ogrskega plemstva, po rodu Čeh s Češke, c. kr. naslovni general v pokopju, živeč na današnjem slovenskem ozemlju, s katerim je bil globoko povezan in je v Vipavi in okolici zapustil precej sledi. V Goriškem muzeju v Novi Gorici je shranjen njegov originalen rokopis v dnevniški obliki, ki ga je pisal v gotici. Avtorici Miri Miladinović Zalaznik gre zasluga, da ga je izbrskala iz pozabe in opravila zahteven postopek prepisa v moderno nemščino ter ga prevedla v slovenščino. Dnevnik je pisal od upokojitve leta 1909 do sredine leta 1916.

Njegova družina in družina žene Rose sta bili izobraženi ter tudi večji slovenščine, vpeti v lokalno okolje in sta delovali v dobrobit kraja, kar se je ohranilo tudi v ljudskem spominu, saj je njun sin Vili naše Vipavce reševal tudi pred nemško okupacijo. Ker je imel poseben talent, je v prostem času slikal. Njegove slike so danes na ogled na gradovih Dobrovo in Kromberk. Pod njegovim vodstvom smo v Vipavi leta 1916 dobili vojaško pokopališče, kjer so pokopani padli vojaki prve svetovne vojne od blizu in daleč. Žal pa so člani družine Maasburg leta 1949 doživeli razlastitev hiše in vsega premoženja, ki jim ga je zaplenila takratna občinska

oblast. Na Maasburgovo zemljiško lastnino nas še danes spominja ledinsko ime »Baronovka«. To in še marsikaj zanimivega boste našli v obširni znanstveni monografiji Mire Miladinović Zalaznik.

Vsebinsko knjige lepo dopolnjujejo stare fotografije Pokrajinskega arhiva v Novi Gorici, Goriškega muzeja Nova Gorica in Katarine Poljšak, ki so dočakale častitljivo starost več kot sto let.

Novorojeno knjigo *Izgubljeni spomin Vipave* toplo priporočam v branje Vipavcem in drugim občanom, ki se zanimajo za zgodovino Vipave in okolice v času prve svetovne vojne in prihoda fašizma v naše kraje. To je bila, še posebej za Primorce, težka izkušnja zgodovine, ki nas je zaznamovala vse do današnjih dni. Ne škodi, če včasih pogledamo nazaj v zgodovino, da lažje stopamo naprej. Zgodovina je učiteljica našega življenja.

Vsem, ki ste se trudili, da je ta knjiga vipavske zgodovine prve svetovne vojne zagledala luč sveta, iskrena hvala.

Magda Rodman

Življenje in pričevanje Vipavcev v obdobju po drugi svetovni vojni – 5. del

Na kratko o kuhanju žajfe

V povojnih časih ljudje niso kupovali žajfe²⁵ v trgovini, saj je preprosto ni bilo moč kupiti. Zato so jo kuhali doma v velikih kotlih, ki so jih obesili nad ognjišča ali v loncih, ki so jih postavili na špargerte²⁶, kot se je reklo štedilnikom. Pri Silvani doma so

imeli že špargert na drva, še nekaj let poprej pa so večinoma kuhali nad ognjiščem. Kuhanje žajfe je bilo za gospodinjstvo veliko opravilo in tudi velika skrb. Pri kuhanju so gospodinjstvo uporabljale *kolofonijo*²⁷ in prašičji loj, dodale so tudi pepel iz bukovega lesa. Ko je bila žajfa po nekaj urah dovolj

kuhana, so jo ulivale kar v *ladlce*²⁸ (predale) in počakale, da se masa 'uleže', torej ohladi in strdi. Tako je postala ploska in zravnana. Vendar žajfa se ni smela popolnoma strditi, kajti postopek je bil tak, da so *ladlce* ali predale položili na mizo, žajfa pa je morala biti ravno prav trda, da jo je

bilo mogoče zrezati na enake dele, običajno pravokotne oblike. Tako so počakali, da se do konca posuši. Po sušenju se je žajfa nekoliko skrčila, zato jo je bilo lažje vzeti ven iz *ladlca*. Kot so nam povedale starejše gospodinje, pri katerih so na ta način kuhali žajfo, so koščke spravili v špajz. En košček ali ena žajfa pa je bila pri lija-ku v podolgovati posodici ali škatlici, da ni zdrsnila na tla ali da se ni stopila v stiku z vodo. Naj dodamo, da so prva tekoča mila prišla v trgovine šele po letu 1970, najprej v Angliji, potem v Franciji in Italiji.

Vsakdanja jutranja opravila Vipavcev

Dekleta so jokala ob razčesavanju dolgih las, ki so jih matere z glavnikom potem spletele v dve kiti. Nosila so dve kiti, ki sta jim prosto padali na ramena. Na koncu so jih zavezale z *mašnico*. Starejše ženske pa so imele kite prepletene na vrhu glave v obliki venca, kar je takrat veljalo za lepo urejeno *frizuro*. Jutro v *gradu* se je začelo z vrsto pred edinim straniščem, ki je bilo na razpolago. Ljudje so stali v ,koloni nočnih posod' oz. s kahlami v rokah. Perilo so prekuhali na domačih štedilnikih in splakovali so ga v Podskalci pri izviri, kjer so še danes stopnice (ob današnjem lesenem mostu, ki ga takrat še ni bilo tam). Lahko si samo predstavljamo, kako je bilo *spirati*²⁹ in ožemati perilo pozimi v mrzli vipavski vodi. Kot so še povedali nekdanji grajski otroci, je po drugi svetovni vojni popolnoma zgorelo drugo nadstropje grajske stavbe in so ga ,na hitro' dozidali še pred prihodom novih stanovalcev. V tem delu grajskega poslopja so bile do prvega nadstropja kamnite stopnice, v drugo pa so vodile lesene.

Tudi kakšnih nagajivih dogodkov ni manjkalo. Če dobesedno navedemo opis enega izmed grajskih otrok, ki je svoje spomine strnil v nekaj povedi :*“Otroci smo bili svet zase. Bili smo zadovoljni, veseli, prijatelji in bilo nam je lepo.”* Otroci so se veliko družili v širši okolici Vipave, predvsem na *Guri* (nad bivšim plesiščem), v Podskalci, od Podfarovža do kamnoloma (desno od vhoda v jamo v Podskalci), igrali so se na obeh dvoriščih (notranjem in zunanem). V pritličju je bila zapuščena grajska klet. V tej veliki obokani kleti so se predvsem ob slabem vremenu igrali skrivalnice. Silvana je v tem obdobju živela v Ambrožičevi hiši, ki je bila v neposredni bližini gradu, tudi ona je pripadala skupinici grajskih otrok. Otroške igre so bile zelo pestre; otroci so si na pesku narisali *tanclo*³⁰ (bralci srednjih let se gotovo spominjate te igre pod imenom *tanc*). Poleg tega so se igrali ,kradenje zemlje', ko so v zemljo narisali krog in si razdelili vsak svoj kos zemlje. Z določene razdalje so metali palčko in če je padla na določeno zemljišče, je to pripadalo tebi. Malo večji otroci so bredli ob obeh bregovih Vipave in pod kamni iskali *kapeljine*. Na Frnaži (polje na desni strani drevoreda v smeri Vipava – Ajdovščina) so nabirali gobe, običajno topolovke, ker so rasle ob starih nagnitih štorih. Mnogo je bilo otroškega smeha in iger, na primer igra s špago (vrv, ki je služila kot kolebnica) je bila prav zabavna, dva sta vrtela špago in tretji je skakal čez njo. Nadstandard so jim predstavljale igre, kot so: žoga, badminton in hulahop obroč, ker so si jih izposodili od otrok premožnejših staršev. Igrali so se tudi igro s palčkami, mikado. Kljub razlikam so bili vsi med seboj prijatelji.

Z leti pa je rasla tudi korajža in najbolj drzni so si upali vstopiti v jamo v Podskalci. Drznili so si ogledati jezero v *groti*, kot so rekli jami, pri tem so si svetili z gorečo kolesarsko gumo, ki so si jo zavezali na palico. Najbolj pogumni so šli še dlje in to v japonkah po ozki in nevarni stezi, polni drseče gline. Med temi nadobudneži, ki so si drznili kar nevaren podvig, je bila tudi naša sogovornica, ki je povedala, da so uspeli priti do konca rova, kjer se je zaslišalo bučanje vode. Imeli so srečo, da se je njihovo smelo početje končalo brez posledic. Po pripovedovanju mame Micke, Silvanine none, se je tam utopil neki avstrijski vojak zaradi zdrsa. Danes je prav zaradi nevarnosti vstop v jamo prepovedan. Otroci so si v *Guri* delali hiške iz vej in ozke steze preuredili v malce širše, da so po njih lažje tekali. Tam, kjer je nekoč stala cerkva svetega Marka, je rasel velik oreh. Stal je pred hišo pri desnem vhodu v Podskalco. V času zorenja orehov, ko so orehi postali ravno pravšnji, so otroci metali v njegove veje polena ali kamenje, da bi jih sklatili z vej. Pri tem so razbili oken-sko šipo sosedu Cvetotu Keteju (1929 -), ki je bil znan kot odličen krojač in še danes živi v isti hiši. Otroci so se staršev bali, vendar so jih spoštovali. Enako tudi duhovnike in učitelje, ki so takrat imeli svojo avtoriteto in odločilno besedo v cerkvi oziroma v šoli.

Tudi grajski otroci so odrasli, si ustvarili svoja življenja in izbrali različne poklicne poti, a še danes se dobivajo vsakih nekaj let na srečanjih, kjer obujajo spomine na povojne čase in se imajo vedno lepo.

Razlaga narečnih besed:

25. žajfa – milo (izv. nem. die Seife), 26. špargert – štedilnik (izv. nem. Der Sparherd, der Sporarherd), 27. kolofonija – smolnata snov, ki jo pridobivamo iz borov in drugih iglavcev (izv. nem. das Kolophonium, po mestu Kolophon v Mali Aziji, kjer so prvotno izdelovali kolofonijo), 28. ladlc – predal (izv. nem. die Schublade), 29. spirati – izpirati, 30. tancloca, tanc – otroška igra, kjer se skače po eni nogi, tancati (manj verjetna domneva iz nem. tanzen-plesati)

... se nadaljuje ... prihodnjič več o spominih na osnovno šolo ...

Ingrid Patricia Boben

Viri so del originalnega besedila in so na voljo v uredništvu.

Tako so napajali živino in hodili po vodo v Podfarovžu (foto: Veno Pilon, 1.1.1926, fotografijo hrani Slovenski etnografski muzej)

Jože Pižent – osemdesetletnik

Če povprečnega Zgornjeverpavca v zrelih letih povprašate, ali pozna enega čvrstega, »skravžlanega« možakarja iz Podnanosa, ki ste ga spoznali v veseli družbi gasilcev, kjer je pripovedoval hudomušne zgodbe o lovcih in prigode o ljudeh z Nanosa, na koncu pa je po prigovarjanju zapel še par »rekordov« Kalinke, boste gotovo takoj, na izust, dobili odgovor »To je pa Jože Bajcov iz Šembida, iz Malna.«

Naš mož, ata, star' ata, prastar' ata, stric, nunc ... Jože je resnično en zelo zanimiv in nadvse prijeten mož, ki zna razvedriti vsako, še tako mrkogledno družbo, ki poprime za vsakršno delo, ki brez oklevanja priskoči na pomoč vsakemu sočloveku, ki se brezpogojno razdaja svoji družini in ki vdano ljubi svojega Očeta. Njegovega modrega terenca lahko srečate na številnih krajih v okolici Šembida, posebej dobro pa se ta mašinka znajde po Nanosu, tam okrog Ambrama in seveda pri cerkvi svetega Hieronima, od lani zavetnika koprške

škofije. Jože je namreč skrben ključar in mežnar v tej starodavni božji hiši.

V teh dneh se spominjamo dvestote obletnice smrti Napoleona Bonaparteja, čigar vladanje našim krajem naj bi pustilo marsikaj francoskega. Morebiti se, glede na priimek, kaj francoske krvi pretaka tudi po žilah našega Jožeta, Piženta, a vsakokrat, ko je s svojim prijateljem »Marjotom Johanovim« zapel Ipavčevo »Bodi zdrava, domovina«, je vsakdo, ki je bil priča temu dogodku, lahko začutil njegovo, njuno neskončno ljubezen do svoje domovine Slovenije.

Včasih, ko v družbi znancev steče beseda o petju in o mladih letih, naš Jože rad pove, da bi se njegovo življenje lahko razpletlo povsem drugače, saj so ga zelo nagovarjali, da bi svoj izjemen bas-baritonski vokal in igralsko žilico usmeril v opero. In nato takoj prizna, da bi taka odločitev gotovo bila napačna, ker tako ne bi spoznal

svoje Ivanke in ustvaril svoje družine.

Jože Bajcov, da bi bil še dolgo z nami!

Misli vseh njegovih povzel Egon Stopar

Spomini Milene Ferjančič

Milena Ferjančič iz Podrage bo letos avgusta dopolnila 90 poletij. Leta 1960 se je omožila na kmetijo v Podrago iz zaselka Škrle, ki leži med Podnanosom in Lozicami. Izučila se je šiviljskega poklica, ker pa je od malega živela na kmetiji, ji težka kmečka dela niso bila prihranjena.

Od kar se spomni je bilo v mesecu aprilu polno dela s sajenjem koruze in fižola. »Na Škrlah smo jo sadili s klinom, v Podragi pa z motikco. Njive so bile velike in vrste dolge tudi več kot 100 metrov, tako da me je pri tem delu zvečer križ zelo bolel kljub temu, da sem bila mlada. Ko sta bila koruza in fižol posajena, je že krompir kalil iz zemlje. Motikco sem zamenjala s sponom (večja motika z dolgim ročajem) in na drugi njivi plevla (okopavala) krompir. Dostikrat je bilo polno plevla in je šlo delo počasi naprej. Pri hiši še zmeraj sadimo krompir na njivo in vsako leto pomagam pri ročnem pletju krompirja. Sedaj gre veliko hitreje, ker so vrste krajše pa tudi plevla je manj, ker se ga med vrstami s strojem opleje. Križ me tudi ne boli več,« pravi zgovorna Milena, ki se za svoja leta zelo dobro drži.

foto: Peter Bavčar

Čudni časi, v katerih živimo, pri mnogih spodbujajo ustvarjalnost. Nekateri slikajo, rišejo, obdelujejo vrtove na prav poseben način, sadijo rože, drugi kuhajo tako kot nikoli doslej. Nekateri pa kujejo verze in ustvarjajo poezijo. Dve bralki sta poslali svoji pesmi in mi vam jih ponujamo v branje.

KORONAVIRUS

Tam nekje v daljni deželi,
neviden prišel si na svet,
prinesel si stisko, bolezen, trpljenje,
vzel si življenje.

Nihče ne ve,
ne kako,
ne zakaj,
vzel si svetu raj.

O, ko bi te mogli ujeti,
svobodo ti vzeti,
v luknjo globoko za vedno zapreti.

Vzel si družjenja, objeme,
stiske rok,
poljube ljubezni vneme.

Mogoče za nekaj je dobra ta plat,
v hudem spoznal
spet brata bo brat.

In LJUBEZEN močna se bo rodila
in, ko boš najmanj mislil,
bo ZMAGALA in te POHODILA.

Natalija Krašna

Življenje teče mimo
kot voda pod mostom.

Nikoli ni ista,
most pa ostaja.

Tako kot vez med ljudmi.

Če je modro zgrajen,
na dobrem medsebojnem sodelovanju,
nam pomaga premostiti vse,
kar nam pride naproti
po strugi našega bivanja.

Helena Kobal

Sodelujte v nagradni akciji »Občina Vipava cveti 2021«

Občani Občine Vipava živimo na čudovitem koščku Vipavske doline. Naš kraj slovi po številnih naravnih in kulturnih znamenitostih, slikoviti pokrajini z vinorodnim okolišem in po vinskih kletah, v katerih se pišejo zanimive in uspešne vinske zgodbe. Vse naštetu gre z roko v roki z našimi prizadevanji za razvoj in dvig turistične ponudbe.

Vemo, da smo lahko še boljši, zato vas vabimo, da sodelujete v nagradni akciji »OBČINA VIPAVA CVETI 2021«, ki bo potekala pod okriljem Zavoda za turizem TRG Vipava. Sodelujete lahko v petih kategorijah:

- naselje (vas, zaselek ali ulica),
- kmetija, vinska klet,
- stanovanjska hiša z okolico,
- balkon, vrt, kmečki vrt.

Vse, kar morate storiti, je, da izpolnite prijavnico, ki jo dobite v vseh vipavskih cvetličarnah, na spletni strani Občine Vipava www.vipava.si in na spletni strani Zavoda za turizem TRG Vipava www.izvirna-vi-

pavska.si. Izpolnjeno prijavnico pošljite na naslov: **Zavod za turizem TRG Vipava, Glavni trg 1, 5271 Vipava s pripisom: »Za nagradno akcijo: Občina Vipava cveti 2021«** ali po elektronski pošti tic.vipava@siol.net **najpozneje do 1. septembra 2021.**

Vse prijave bo pregledala in tudi na terenu ocenila šestčlanska strokovna komisija, ki bo najboljšim podelila **zlat**, **srebrno** in **bronasto priznanje, pohvale** pa preostalim, ki bodo prišli v ožji izbor in si bodo to za svoj trudi tudi zaslužili. Rezultati nagradne akcije bodo javno predstavljani na Vipavski trgatvi 2021 in objavljeni v Vipavskem glasu.

Zakaj sodelovati? Ker želimo spodbuditi še večjo skrb za urejeno bivalno in delovno okolje v naših vaseh, ulicah, na kmetijah. Vemo, da tega v naših krajih ne primanjkuje, a vedno se najde kakšna zapuščenca gredica ali betonsko korito, ki bi ga lahko zasadili s cvetjem, zelenico, ki bi jo lahko pokosili, tudi ekološki otoki bodo, če bodo urejeni, privabljal pogled. V urejenem okolju se bomo bolje počutili ne

samo občani, ampak tudi turisti, ki se bodo zato radi vračali in ponesli glas o Vipavi in njenih urejenih vaseh tudi drugim.

Sonja Lukin

Barbara Repovš

VIPAVSKI GLAS

Ustanovitelj in založnik: KS Vipava

Uredniški odbor:

Nataša Nardin – odgovorna urednica,
Luka Lango – urednik rubrike Izza občinskih zidov, Barbara Repovš – urednica rubrik o turizmu, Peter Skapin – član.

Grafično oblikovanje naslovnice:

Benjamin Boben

Fotografija na naslovnici:

Luka Lango

Grafična priprava: Prograf, Vipava

Tisk: Grafika Soča, Nova Gorica

Naklada: 2100 izvodov

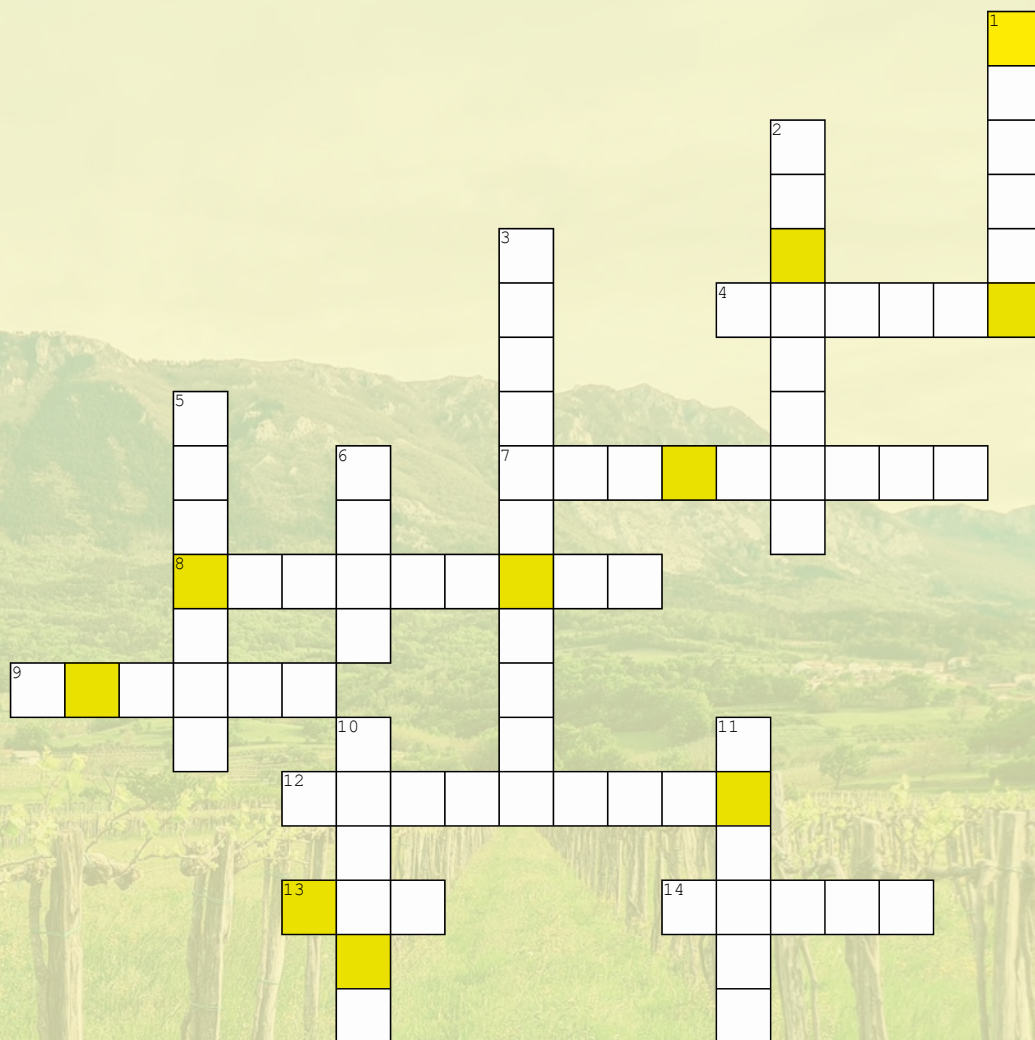
Vipavski glas brezplačno prejme vsa gospodinjstva v Občini Vipava.

Kontakt: vipavski.glas@gmail.com

KRIŽANKA | SOČNI OKUSI POMLADI

Vipavska dolina ima ugodno klimo za razvoj številnih kmetijskih panog. V povezavi z eno izmed njih so tudi gesla tokratne križanke. Nagradno geslo (ime panoge) dobite tako, da premečete črke v obarvanih kvadratih. Vsi, ki boste nagradno geslo poslali na elektronski naslov vipavs-ki.glas.krizanka@gmail.com do 10. junija, boste sodelovali v žrebanju za medeno nagrado, ki jo podarja čebelar Dušan Arčon.

Uspešno reševanje križanke vam želimo!

VODORAVNO

- 4 | Eden izmed prvih pomladnih plodov.
- 7 | Kemikalije, ki se uporabljajo za uničevanje škodljivcev na pridelovalnih površinah.
- 8 | Območje, kjer raste sadno drevje.
- 9 | Strah kmetov, saj uniči ali poškoduje dele rastlin, posledica hladnega vremena.
- 12 | Kuhano, zgoščeno sadje, ki mu pri kuhanju dodamo sladkor.
- 13 | Pijača iz sadja.
- 14 | Rastlina z drobnimi kosmuljami, največkrat uživamo rdečega ali črnega

NAVPIČNO

- 1 | Njeno drugo ime je kislá češnja.
- 2 | Koščičasti sadeži, plodovi nizkega drevesa, ko so zreli, so oranžne barve.
- 3 | Z njim zaščitijo sadno drevje in rastline pred boleznimi.
- 5 | Sadno drevo z živo rožnatimi cvetovi, zorenje plodov poteka od sredine julija do septembra.
- 6 | Najbolj sladek del rastline.
- 10 | Nizka rastlina s trojnatimi listi, gojena ali gozdna.
- 11 | Sadeži grmovnice malinjak.